

# บทเรียนหนึ่งประเด็นหลังการอบรมหลักสูตร Update มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่มีการเปลี่ยนแปลง และการคำนวณมูลค่าปัจจุบัน และการจัดทำตารางตัดจำหน่าย ตาม TFRS 16 (Excel Workshop)

## วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่มีการเปลี่ยนแปลง และการคำนวณมูลค่าปัจจุบัน และการจัดทำตารางตัดจำหน่าย
2. สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

## เนื้อหา

กิจการต้องใช้ TFRS 16 กับสัญญาเช่าทุกรายการ ยกเว้นรายการต่อไปนี้

1. สัญญาเช่าเพื่อการสำรวจหรือการใช้แร่ น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ และทรัพยากรที่ไม่สามารถสร้างขึ้นใหม่ได้ซึ่งคล้ายคลึงกัน
2. สัญญาเช่าสินทรัพย์ชีวภาพที่ผู้เช่าถือครองภายใต้ขอบเขต TAS 41 เรื่อง เกษตรกรรม
3. ข้อตกลงสัมปทานบริการภายใต้ขอบเขต TFRIC 12 เรื่อง ข้อตกลงสัมปทานบริการ
4. ใบอนุญาตของทรัพย์สินทางปัญญาที่ออกโดยผู้ให้เช่าภายใต้ขอบเขต TFRS 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า
5. สิทธิที่ถือครองโดยผู้ให้เช่าภายใต้ข้อตกลงในการให้สิทธิ ภายใต้ขอบเขต TFRS 38 เรื่อง สินทรัพย์ไม่มีตัวตน สำหรับรายการต่างๆ

ณ วันเริ่มต้นของสัญญา กิจการต้องประเมินว่าเป็นสัญญานั้น เป็นสัญญาเช่า หรือประกอบด้วยสัญญาเช่าหรือไม่ สัญญานั้นจะต้องเป็นการให้สิทธิในการควบคุมการใช้สินทรัพย์ที่ระบุไว้ สำหรับช่วงเวลาหนึ่งเพื่อแลกเปลี่ยนกับสิ่งตอบแทน

การพิจารณาการเป็นสัญญาเช่า ต้องพิจารณา

1. มีสินทรัพย์ที่ระบุได้หรือไม่?

เกณฑ์การพิจารณา

- สินทรัพย์ที่ระบุได้อย่างชัดเจนในสัญญา เช่น รหัสตัวถัง หมายเลขประจำสินทรัพย์ เป็นต้น
- จะไม่ถือว่าเป็นสินทรัพย์ที่ระบุได้ ถ้าผู้จัดหาสินทรัพย์มีสิทธิที่จะเปลี่ยนแทนสินทรัพย์และเป็นไปตามเงื่อนไขทุกข้อดังต่อไปนี้
  - ผู้จัดหาสินทรัพย์มีความสามารถในทางปฏิบัติ มีสิทธิในการเปลี่ยนแทนสินทรัพย์ และผู้จัดหาสินทรัพย์ที่จะเปลี่ยนแทนพร้อม
  - ผู้จัดหาสินทรัพย์ได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจจากการเปลี่ยนแทนสินทรัพย์

2. ลูกค้านิสิทธิได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมดจากการใช้สินทรัพย์ตลอดระยะเวลาการใช้สินทรัพย์หรือไม่?

เกณฑ์การพิจารณา

- ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจจากการใช้สินทรัพย์ทั้งทางตรงหรือทางอ้อม เช่น จากการใช้ จากการครอบครอง หรือจากการให้เช่าช่วงสินทรัพย์
- ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจจากการใช้สินทรัพย์ทั้งประโยชน์หลักและผลพลอยได้ต่างๆ

3. ใครเป็นผู้มีสิทธิในการสั่งการว่าสินทรัพย์จะถูกใช้อย่างไรและถูกใช้เพื่อวัตถุประสงค์ใดตลอดระยะเวลาการใช้สินทรัพย์?

ผู้เช่าอาจเลือกจะไม่รับรู้สินทรัพย์และหนี้สินสำหรับสัญญาเช่า สำหรับ

1. สัญญาเช่าระยะสั้น อายุไม่เกิน 12 เดือน : สามารถเลือกได้ตามประเภทของสินทรัพย์อ้างอิง
2. สัญญาเช่าสำหรับสินทรัพย์อ้างอิงที่มีมูลค่าต่ำ : สามารถเลือกได้เป็นรายสัญญา

## การบัญชีสำหรับผู้เช่า

การรับรู้รายการ : วันที่สัญญาเช่าเริ่มมีผล ผู้เช่าต้องรับรู้สินทรัพย์สิทธิการใช้และหนี้สินตามสัญญาเช่า

### การวัดมูลค่าเริ่มแรก

- สินทรัพย์สิทธิการใช้ : วัดมูลค่าโดยใช้ราคาทุน

- หนี้สินตามสัญญาเช่า : วัดโดยใช้มูลค่าปัจจุบันของจำนวนเงินที่ต้องจ่ายชำระ ซึ่งต้องคิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยตามนัยของสัญญาเช่า (หากอัตรานั้นสามารถกำหนดได้) และต้องใช้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมส่วนเพิ่มของผู้เช่า (หากอัตรานั้นไม่สามารถกำหนดได้)

สินทรัพย์สิทธิการใช้ = 1.จำนวนเงินที่ต้องจ่ายตามสัญญา หักสิ่งจูงใจ + 2.ต้นทุนทางตรงเริ่มแรก + 3.จำนวนเงินที่รับรู้เมื่อเริ่มแรกของหนี้สินตามสัญญาเช่า + 4. ประมาณการต้นทุนในการรื้อถอน

หนี้สินตามสัญญาเช่า = 1.ค่าเช่าคงที่ หักสิ่งจูงใจ + 2.ค่าเช่าผันแปร + 3.จำนวนเงินที่คาดว่าจะจ่ายชำระโดยผู้เช่าภายใต้มูลค่าคงเหลือที่ได้รับการประกัน + 4.ราคาใช้สิทธิของสิทธิเลือกซื้อ + 5.ค่าปรับยกเลิกสัญญา

### การวัดมูลค่าภายหลัง

#### • สินทรัพย์สิทธิการใช้ (ROU)

1. วิธีราคาทุน : ผู้เช่าต้องวัดมูลค่า ROU ด้วยราคาทุน หักค่าเสื่อมราคาสะสม และผลขาดทุนจากการด้อยค่าสะสม และปรับปรุงด้วยการวัดมูลค่าใหม่ของหนี้สินตามสัญญาเช่า
2. วิธีการตีราคาใหม่ : หาก ROU มีความเกี่ยวข้องกับรายการประเภทเดียวกันกับ ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ตาม TAS 16 ซึ่งผู้เช่าใช้วิธีการตีราคาใหม่ ผู้เช่าอาจจะเลือกใช้วิธีเดียวกันกับ ROU ทุกรายการที่มีความเกี่ยวข้องกัน
3. วิธีมูลค่ายุติธรรม : ROU ต้องเป็นไปตามนิยามของอสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน (IP) ตาม TAS 40

#### • หนี้สินตามสัญญาเช่า

1. การเพิ่มมูลค่าตามบัญชีเพื่อสะท้อนดอกเบี้ยจากหนี้สินตามสัญญาเช่า
2. การลดมูลค่าตามบัญชีเพื่อสะท้อนการชำระการจ่ายชำระตามสัญญาเช่าที่จ่ายชำระแล้ว
3. การวัดมูลค่าตามบัญชีใหม่เพื่อสะท้อนการประเมินใหม่จากเหตุ
  - การเปลี่ยนแปลงสัญญาเช่า
  - การประเมินหนี้สินตามสัญญาใหม่ : อัตราคิดลดที่ปรับปรุงใหม่ / อัตราคิดลดเดิม

ผู้สอน : ดร.พรพรรณ ดำรงค์สุขนิวัฒน์

ผู้เรียน :

ผลการเรียนรู้ :